

декоративно-ужиткового мистецтва є українська народна вишивка. Вивчення старшокласниками української народної вишивки спрямоване на оволодіння традицій цього виду народного мистецтва. Опанування вишивальним мистецтвом передбачає і формування у старшокласників культури безпеки праці.

Список використаних джерел:

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Степанович М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. - Львів: Світ, 1992.
2. Бойко А.М., Титаренко В.П. Український рушник: засіб національного виховання і витвір народного декоративно-ужиткового мистецтва / на прикладі Полтавського вишиваного рушника (Навчально-методичний посібник) – Полтава, 1998.
3. Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка на зламі століть // Укр.. мистецтво та архітектура кінця ХІХ-початку ХХ ст.. – К., 2000.
4. Титаренко В.П. Традиційні народні ремесла Полтавщини. – Полтава: Верстка, 2003. – 360 с.
5. Титаренко В.П. Полтавська традиційна вишивка: минуле і сучасне (виховний аспект) – Навчально-методичний посібник. – Полтава, 2000.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДИЗАЙНУ РОБОЧОГО ОДЯГУ

*Князева О. О.
м. Полтава*

Поняття «мода» у сучасному світі в першу чергу асоціюється з одягом. Кожному з нас хочеться завжди виглядати модно й пристойно. Але чи можна виглядати стильно на робочому місці у спецодезії, адже головною метою такого одягу є практичність, зручність та безпека? Скоріше за все, більшість стверджувальних відповідей будуть належать жінкам. Бо кожна жінка хоче виглядати привабливо навіть на роботі, тоді коли чоловіки навпаки більш цінують комфорт.

Важко знайти галузь промисловості, торгівлі, обслуговування, в якій персонал був на робочому місці у повсякденному одязі. Керівництво прагне забезпечити своїх робітників однаковим одягом, а в промисловому виробництві являється обов'язкова уніформа яка відповідає вимогам охорони праці.

Основні вимоги, які пред'являються до сучасного робочого спецодезії[1]:

- відповідати вимогам захисту здоров'я людини в умовах саме того виробництва, на якому працює;
- відповідати чинним нормам охорони праці;
- бути комфортним, зручним, не обмежувати рухи і не мати елементів, що створюють небезпеку;
- мати відмінні гігієнічні властивості;
- не втрачати своїх експлуатаційних якостей протягом довгого часу і зберігати свої властивості при пранні або чищенні.

Крім того сучасний робочий одяг повинен відповідати корпоративному стилю, що дає людині усвідомлення роботи в компанії однодумців і благотворно впливати на психологічний настрій працівників[4,5]. Фірмовий стиль одягу – це обличчя компанії, він повинен доносити до клієнтів дані про механізм роботи певної компанії. Завдання такого одягу – представити всіх її працівників в більш вигідному світлі.

Нині спецодезії має велике різноманіття видів та фасонів. Це не тільки робочий костюм, але й стильний корпоративний одяг, модні предмети гардеробу для роботи у сфері послуг, широкий вибір одягу для працівників легкої промисловості, будівельників, медиків та інших. Щоб створити такий одяг треба не тільки знати вимоги для тих чи інших професій, але й мати творчий підхід.

Достатньо багато методів зробити спецодезії зручною, стильною та безпечною. Один з них – це підбір тканини. Сьогодні на виробництві спеціального та корпоративного одягу

популярними є такі види тканини, як саржа, грета, оксфорд, габардин[3,6]. Для експериментальних умов використовується непромокальна тканина. Останнім часом є тенденція використовувати яркий окрас полотен та спец тканини з підвищеною міцністю й незвичним зовнішнім одягом.

Створюючи спецодяг, перш за все, потрібно виходити з фактора захисту. Небезпеки великих чи низьких температур, вогню, кислот, вологи, вітру та механічного впливу потребують використання матеріалів різних за складом, щільністю, додаткового насичення та покриття.

За параметрами захисних властивостей відповідно до Держстандарту весь спецодяг розділений на групи: загального призначення – має захисні вставки, видається майстрам цехів, вантажникам та іншим фахівцям; вологозахисний, водотривкий, водовідштовхувальний, водонепроникний; кислотозахисний – для захисту від концентрованих кислот; нафтомаслозахисний – для захисту від мінеральних олій та нафтопродуктів; пилозахисний – для захисту від нетоксичного пилу; термозахисний – для захисту від іскор, низької температури, променистого тепла; хімзахисний – для захисту від токсичних речовин; електрозахисний – для захисту від електростатичного заряду; фірмовий одяг.

Розрізняють також сезонний спецодяг, а саме, літній та зимовий. Сучасний літній комплект повинен бути комфортним навіть в спекотну погоду, але при цьому мати захисні характеристики. Іноді навіть має сенс забезпечувати робітників літнім спецодягом трохи більшого розміру для вентиляції повітря між одягом та тілом. Комплекти зимового спецодягу повинні захищати від переохолоджень. Такий одяг не повинен продуватися вітром, промокати та має бути оснащений утепленням підкладом.

Кращі гігієнічні властивості мають тканини з натуральної сировини. Для робочого одягу використовують бавовняні тканини: бязь, діагональ, саржу. Відмінними рисами цих тканин є плетіння тканини і її щільність. Плюсом також є те, що вони «дихають» і не накопичують статичну електрику. Але є і мінуси натуральних тканин – вони линяють і дають усадку.

Бязь – це бавовняна тканина полотняного плетіння. Це найпростіший вид переплетення, в якому нитки основи і утку перекривають один одного в кожних двох послідовних перекриттях (з найменшим можливим рапортом). Таким чином, рапорт основи дорівнює рапорту утку. Колірна гамма для робочих костюмів – синій, волошківий, чорний. Халати також шийють з білої тканини.

Діагональ – матеріал з бавовняних кручених ниток з різко вираженими рубчиками, розташовані на поверхні тканини, рубчики розташовані під кутом більше 45° до крайки. Тканина «Діагональ» щільністю 195 г / м² застосовується при виробництві халатів, рукавиць, фартухів і ін.

Саржа - бавовняна тканина з діагональним переплетенням ниток. Виробляється, в основному, гладкошерстною і набивною. Сучасні виробники тканин, навчилися робити саржу більш стійку до високих температур.

Для робітників швейного виробництва правилами охорони праці передбачається в основному два види спеціального одягу: халат бавовняний або фартух бавовняний з нагрудником[2]. Такого типу робочий одяг використовують у швейних майстернях закладах професійної освіти.

Моделі халатів та фартухів можуть бути різні. Наприклад, моделі халату, в залежності від фасону, бувають прямого або приталеного крою, з відкладним коміром, або коміром стійкою, довгими рукавами або короткими рукавами, з манжетами, або без манжет. Халат може мати накладні кишені на бортах халату та маленькі кишені на грудях. Халат може застібуватися на кнопки, гудзики, липучки. Підбір фасону, коляру не обмежується вимогами нормативних документів, але потрібно пам'ятати про загальні вимоги, які були вказані вище.

Зміна вимог до робочого одягу з боку споживачів, вплив західних тенденцій, технології маркетингу і нарощування виробництв значно впливає на формування стильного

спецодягу. У сучасних умовах життя вона набуває ширший спектр варіантів використання. А значить, стає ще більш привабливою та практичною.

Список використаних джерел:

1. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці. Наказ Міністерства соціальної політики України 29 листопада 2018 року № 1804. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1494-18#Text>
2. ДНАОП 93.0-1.03-97. Правила охорони праці для підприємств індошвику і ремонту одягу <https://dnaop.com/html/43105>
3. Базарних І. К. Промислова безпека виробничих об'єктів і засоби захисту / І.К. Базарних // Робочий одяг та засоби індивідуального захисту. – 2003. – №4 – 5 (21-22), с. 4–6.
4. Індивідуальний підхід до робочої і корпоративному одязі // Робочий одяг та засоби індивідуального захисту. – 2007. – №2 (37), с. 24–26.
5. Соріна Н. Одяг - оболонка для сприйняття Текст. / Н. Соріна // Ательє. – 2003. – №5. – З. 14–15.
6. Тканини для спеціального і форменого одягу // Робочий одяг та засоби індивідуального захисту. – 2007. – №3 (38). с 7–10.

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ВИРОБІВ З РІЗНИХ КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ З ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Комар Б. В.
м. Полтава

Анотація. У статті аналізується асортимент конструкційних матеріалів, з якими працюють учні при виготовленні моделей технічних об'єктів на уроках трудового навчання. Розглянуто особливості дотримання правил безпечної праці з різними конструкційними матеріалами.

Ключові слова: технічна творчість, трудове навчання, моделі технічних об'єктів, конструкційні матеріали, правила безпечної праці.

Навчання учнів технічній творчості є важливим для сьогодення питанням, оскільки виготовлення учнями моделей технічних об'єктів має безпосередній вплив на розвиток їх творчих здібностей, креативного мислення.

Досвід роботи з виготовлення виробів з різних конструкційних матеріалів учні накопичують після набуття вмінь і навичок роботи з інструментами та формування загальнотрудових умінь. Ці знання та уміння школярі набувають на уроках трудового навчання, коли займаються технічною творчістю. Правильно організовані уроки мають не тільки навчально-виховне, а й оздоровче значення. Уроки сприяють розвитку сили м'язів, вдосконаленню координації рухів, нормальному фізичному розвитку. У процесі уроків важливо звертати увагу на положення тіла школярів при роботі. Правильне положення тіла досягається [2]: прямим положенням корпусу і невеликим нахилом голови; симетричним положенням правої і лівої половин тіла (або частою зміною пози); однаковою навантаженням на праву і ліву половину тіла; рівномірним вправою різних груп м'язів; відсутністю перенапруги зору; стійким становищем при пилянні, струганні тощо; неприпустимістю здавлювання органів грудної та черевної порожнини.

У кабінетах трудового навчання, майстернях необхідно забезпечити оптимальні умови мікроклімату, достатню природну і штучну освітленість. Робочі місця, верстати, столи повинні бути підібрані з урахуванням віку і зросту школярів.

Особливу увагу у процесі виготовлення учнями моделей технічних об'єктів слід приділити раціональній організації робочих місць учнів. Робоче місце школяра повинно відповідати таким вимогам: стіл, стілець і інструменти повинні відповідати віку і росту школяра; висота робочої поверхні повинна забезпечувати учневі правильну поставу і зручне положення тіла; площа робочої поверхні повинна бути достатньою для розташування на ній